

Ewaluacja działalności Zespołu Szkolno-
Przedszkolnego w Szewcach
w zakresie
Realizacji podstawy programowej
przeprowadzona w Roku Szkolnym 2017/2018

Autor   Jan Michał Wołoszczuk

Szewce 2018

Wstęp

Szkoła to miejsce szczególne. Z jednej strony Pracownicy placówki, których obowiązkiem jest dołożyć wszelkich starań w celu stworzenia jak najlepszych warunków do edukacji młodego pokolenia Polaków, z drugiej wiedzeni obowiązkiem edukacyjnym uczniowie, którzy w kształceniu upatrują swoich szans na dobry start w dorosłości. Trzecią grupę stanowią rodzice dzieci podejmujących naukę, których rola nieustannie wzrasta i stanowi istotny czynnik kształtujący ostateczny klimat relacji w całym środowisku szkolnym.

Niniejsza ewaluacja ma odpowiedzieć na pytanie zasadnicze:

Czy szkoła realizując podstawę programową w zakresie poszczególnych obszarach przyczynia się do tworzenia optymalnych warunków edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Realizacja podstawy programowej jest nie tylko odzwierciedleniem treści programowych realizowanych na poszczególnych zajęciach dydaktycznych, ale tworzy podstawy do wspierania indywidualnego rozwoju każdego dziecka i wzmocnienia poczucia konieczności kształcenia, jako środka do lepszego zrozumienia procesów zachodzących w otaczającym nas świecie i wynikających z nich zależności.

Obszary badawcze

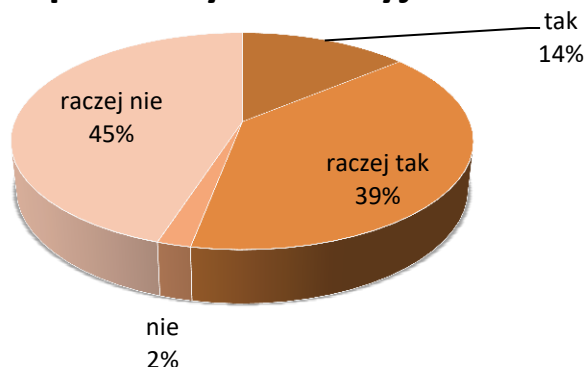
Ewaluacje przeprowadzono w oparciu o ankiety badawcze wśród nauczycieli, rodziców oraz uczniów realizując tym samym zasadę triangulacji danych potrzebnych do jak najbardziej obiektywnego ocenienia efektywności kształcenia w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Szewcach wynikającego z realizacji podstawy programowej.

W badaniach uczestniczyło 16 nauczycieli Szkoły Podstawowej w Szewcach, 33 rodziców oraz 110 uczniów, co zdaniem badających jest miarodajnym źródłem informacji i pozwala dostrzec oraz wywnioskować najistotniejsze kwestie dotyczące problematyki edukacyjnej, takie jak: dobór środków dydaktycznych, indywidualizacji procesu nauczania, czy korelacja między przedmiotowa.

Czy szkoła zaspokaja potrzeby edukacyjne?

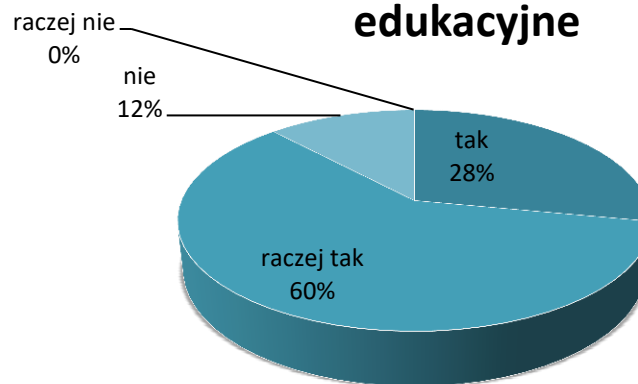
Na to z pozoru łatwe pytanie naszym respondentom było stosunkowo trudno odpowiedzieć. Działania placówki bardzo pozytywnie oceniają rodzice, gdzie niezadowolenie stanowi znikomy procent (ledwie 12%), natomiast sami zainteresowani (uczniowie) oceniają nas zupełnie inaczej – blisko połowa zadowolonych i niezadowolonych. Poglądy nauczycieli zdają się pokrywać z rodzicami i pozytywnie oceniają zaspokojenie potrzeb uczniów na poziomie 92%. Warto przy planowaniu przyszłych działań przyrzeć się bliżej oczekiwaniom uczniów, zwłaszcza w zakresie rozwijania zainteresowań i indywidualnych predyspozycji.

Czy szkoła zaspokaja Twoje potrzeby edukacyjne

UCZNIOWIE

Czy szkoła zaspokaja potrzeby edukacyjne

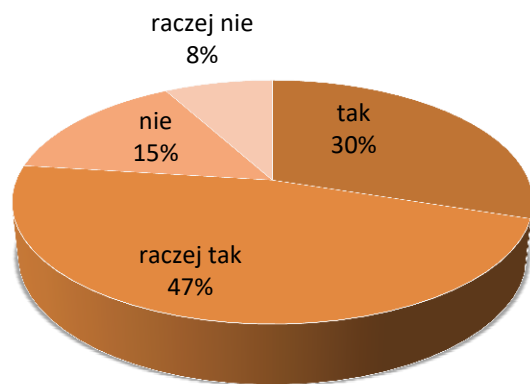
RODZICE

Czy liczba zajęć z poszczególnych przedmiotów nauczania jest adekwatna do potrzeb uczniów?

Zadając powyższe pytanie rozważaliśmy odwieczny problem. Czy realizując podstawę programową w wymiarze siatki godzin proponowanych przez system oświaty jesteśmy w stanie osiągnąć zamierzone cele. Niejednokrotnie uczniowie i nauczyciele analizując wyniki jakie osiągają absolwenci zwracali uwagę na zbyt małą liczbę godzin do realizacji z danego przedmiotu, aby być zadowolonym z rezultatów. Z badań wynika, iż zdecydowana większość uczniów uważa liczbę zajęć za wystarczającą. Jedynie niecała ¼ populacji jest odmiennego zdania. Podobnego zdania są rodzice. Gdzie zatem tkwi przyczyna niepowodzeń edukacyjnych? Możliwe, że zaburzona jest relacja między pracą dzieci w szkole, a utrwalaniem nabytej wiedzy i umiejętności w domu. Z codziennej praktyki widać, iż uczniowie w bardzo dużej liczbie nie odrabiają zadań domowych, bądź robią to niestarannie. Za powód tego uważają głównie brak wsparcia w domu, zbyt dużą liczbę zadań domowych, rzadziej nieznanomość zagadnień wyniesionych z lekcji. Zdaniem nauczycieli (przeszło 80%) liczba godzin przewidzianych do realizacji podstawy programowej jest wystarczająca.

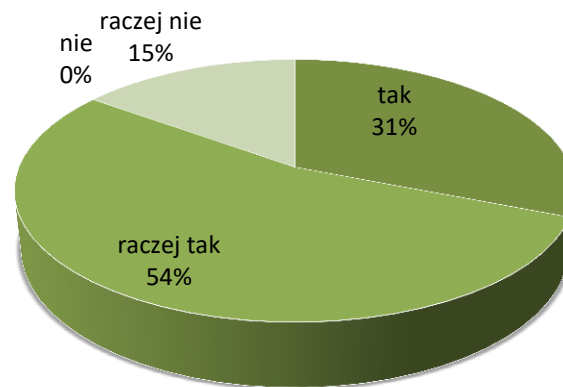
Czy liczba zajęć z poszczególnych przedmiotów nauczania jest adekwatna do potrzeb uczniów?

Czy liczba zajęć z poszczególnych przedmiotów nauczania jest adekwatna do Twoich potrzeb?

UCZNIOWIE

Czy liczba zajęć z poszczególnych przedmiotów nauczania jest adekwatna do potrzeb ucznia?

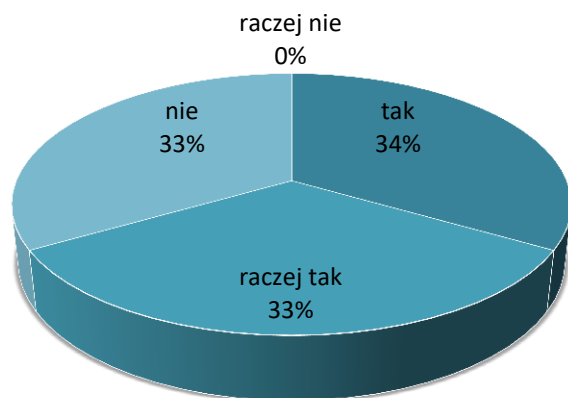

NAUCZYCIELE

Czy szkoła pomaga rozwijać zainteresowania i pasje dzieci?

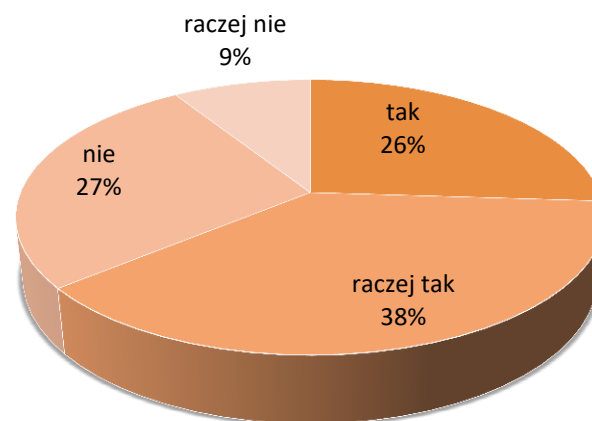
Z poprzednich rozważań wynika iż środowisko szkolne Akceptuje liczbę godzin przewidzianą do realizacji podstawy programowej. Co więc powoduje, iż nie osiągają spodziewanych rezultatów? Czy tylko brak korelacji między pracą uczniów w szkole i w domu? Zastanowiliśmy się, czy nie wynika to z braku zainteresowań uczniów tematyką zajęć, która wspierałaby ich indywidualne pasje...

Czy szkoła pomaga rozwijać zainteresowania i pasje Państwa dziecka?

RODZICE

Czy szkoła pomaga rozwijać Twoje zainteresowania i pasje?

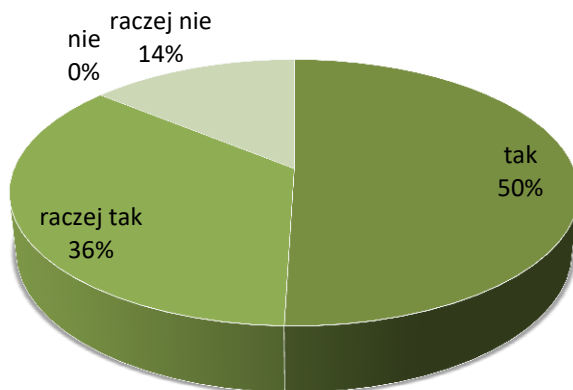

UCZNIOWIE

Czy szkoła pomaga rozwijać zainteresowania i pasje dzieci?

Zdecydowana większość uczniów oraz rodziców zauważa pozytywne działania szkoły w celu wspierania i rozwijania pasji i zainteresowań uczniów. Ponieważ poziom niezadowolenia z pracy szkoły w tym zakresie osiąga w przybliżeniu 1/3 ogółu warto zastanowić się nad przyczynami negatywnej opinii zwłaszcza ze strony rodziców, którzy nie mają wątpliwości, co do działalności placówki. Nauczyciele żywotnie zainteresowani tą tematyką w zdecydowanej większości uważają, że placówka wspiera uczniów, choć i tutaj nie ocen negatywnych.

Czy szkoła pomaga rozwijać zainteresowania i aspiracje dzieci?

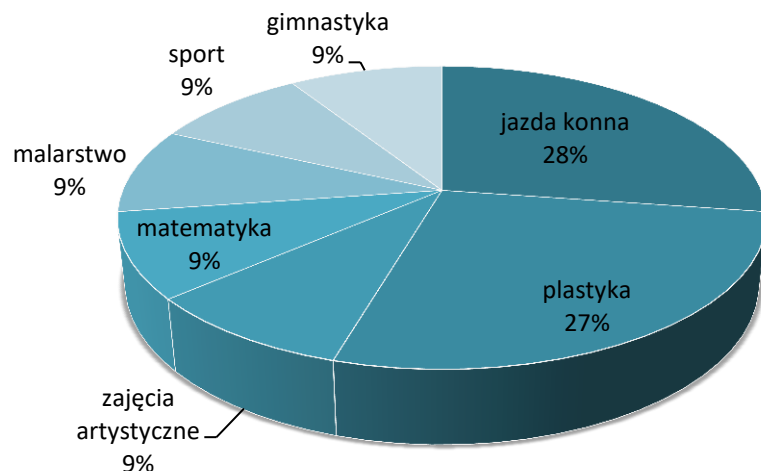

NAUCZYCIELE

Jaki rodzaj zainteresowań należałoby rozwijać w szkole.

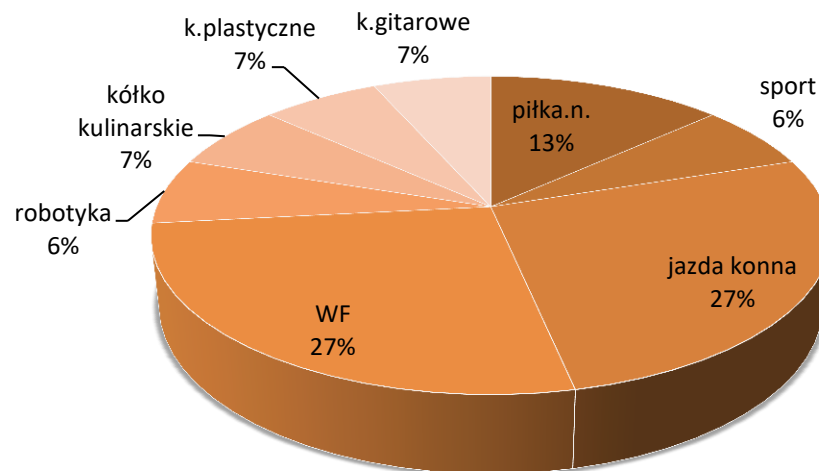
Ponieważ w poprzednim pytaniu część osób wyraziła negatywną opinię zadaliśmy pytanie respondentom Jakie zainteresowania powinna szkoła rozwijać. Zdaniem rodziców niezadowolonych z oferty szkoły należałoby zorganizować zajęcia głównie z form artystycznych, głównie plastycznych oraz sportowych. Nie pokrywa się to jednak z zainteresowaniem samych uczniów, którzy wskazują potrzebę większej ilości zajęć o charakterze ruchowym, sportowym, być może jako forma relaksu po wysiłku intelektualnym. Ciekawostką jest wskazanie przez nauczycieli niezadowolonych z zajęć dodatkowych tematyki zbliżonej do oczekiwań rodziców.

Jakie zajęcia należałoby organizować w szkole

RODZICE

Jakie zajęcia należałoby organizować w szkole

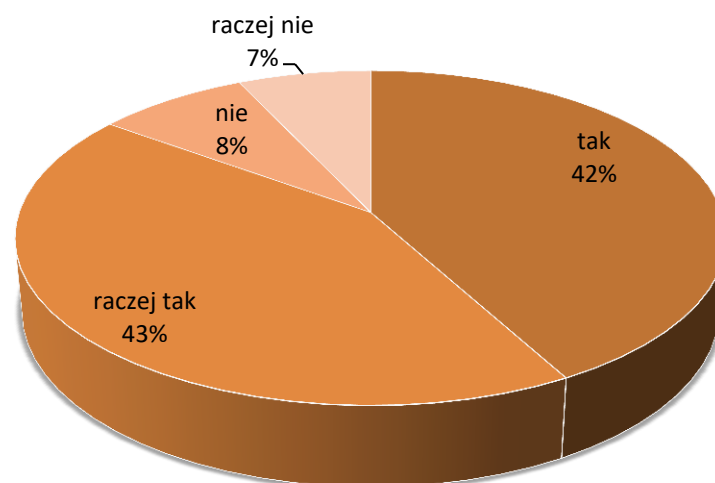

UCZNIOWIE

Czy stosowanie na lekcjach metody i formy pracy są wystarczające dla kształtowania umiejętności i zdobywania wiedzy?

Kolejnym obszarem jaki zbadano były metody i formy pracy stosowane przez nauczycieli w trakcie zajęć. Zdaniem samych uczniów formy i metody pracy stosowane na lekcjach przez nauczycieli są bardzo dobre. Niewystarczające lub złe wskazuje 15% dzieci. Zarówno rodzice, jak i nauczyciele oceniają metody pracy z dzieci na poziomie powyżej 90%. Co zatem należałoby zrobić w celu podniesienia kompetencji kluczowych u uczniów? Kolejnym naszym działaniem było sprawdzenie motywacji u uczniów.

Czy stosowanie na lekcjach metody i formy pracy są wystarczające dla kształtowania umiejętności i zdobywania wiedzy?

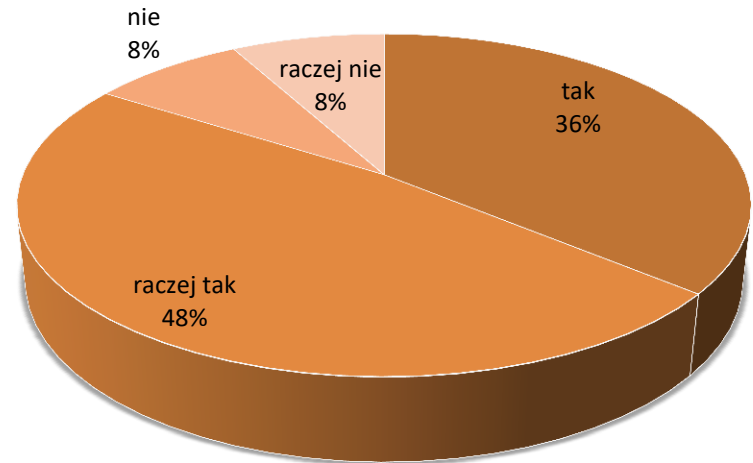

UCZNIOWIE

Czy uczniowie są motywowani do nauki przez nauczyciela?

Na temat roli motywacji w pracy człowieka, zwłaszcza młodego napisano już tomy publikacji. Uczniowie motywują się poprzez rozwijanie własnych pasji, rywalizację oraz na podstawie wsparcia ze strony dorosłych lub rówieśników. Czy zatem nauczyciele naszej szkoły motywują uczniów do pracy?. Z badań wynika, że tak, negatywnie w tej kwestii wypowiedziało się 16% dzieci. Rodzice bardzo pozytywnie w tej kwestii wypowiadają się o nauczycielach. Najtrudniej jest chyba obiektywnie odpowiedzieć pedagogom, gdyż takie pytanie ma formę samooceny. Nie dziwi więc fakt wysokiego poziomu motywowania uczniów do pracy przez nauczycieli.

Czy czujesz się motywowany do nauki przez nauczyciela?

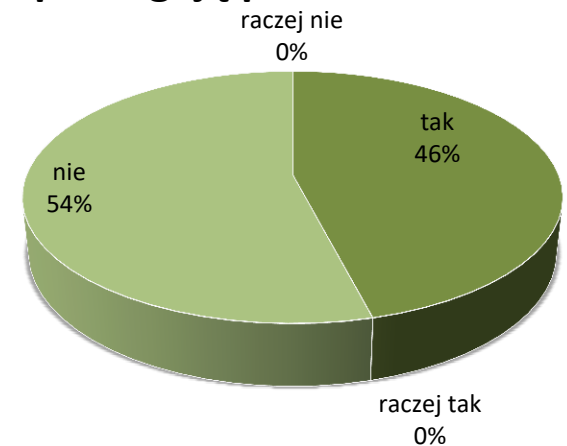

UCZNIOWIE

Czy stosowane na lekcjach pomoce dydaktyczne wspomagają proces nauczania?

W dawnych czasach o sukcesach dziecka decydował przede wszystkim autorytet nauczyciela. Rodzice zabiegali o to, aby ich pociecha zdobyła jak najlepsze kompetencje wynikające z faktu pobierania nauki (terminowania) u określonego „mistrza”. Dziś wszystko wygląda inaczej. Cele jakie wyznaczają sobie uczniowie, a zwłaszcza rodzice zderzają się z celami ogólnoswiatowymi, gdzie sam nauczyciel już nie wystarczy. Potrzebne są wszelkiego rodzaju pomoce dydaktyczne. Ich dobór zależy od pozytywnej oceny nauczyciela oraz możliwości technicznych i finansowych placówki. Co ciekawe pomoce dydaktyczne zostały bardzo dobrze ocenione przez rodziców oraz przez większość uczniów. Zupełnie inne stanowisko zajmują nauczyciele.

Czy stosowanie na lekcjach pomocnych dydaktycznych wspomagają proces nauczania?

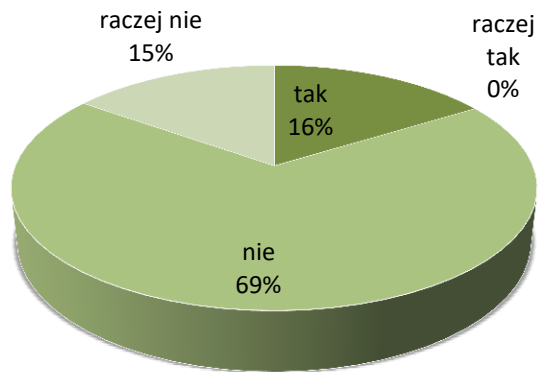

NAUCZYCIELE

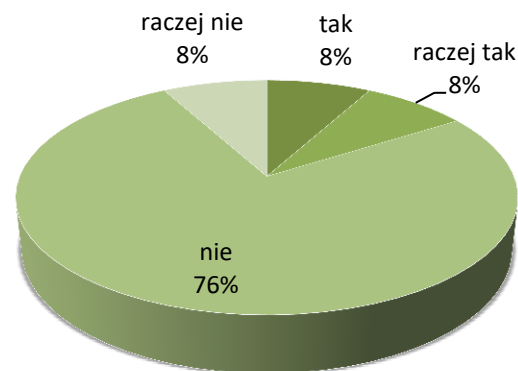
Czy stosowane na lekcjach pomoce dydaktyczne wspomagają proces nauczania?

Jak zinterpretować tak negatywne, a zarazem różne od dzieci i rodziców stanowisko? Może powodem jest niekończąca się seria reform systemu oświaty, gdzie w tym samym czasie realizowane są różne podstawy programowe, a może same materiały oferowane przez wydawnictwa nie spełniają nadziei w nich pokładanych? Przyjrzelśmy się podręcznikom. Na pytanie: *Czy podręczniki, z których korzystają uczniowie są pomocne w zdobywaniu i utrwalaniu wiedzy?* Nauczyciele zdecydowanie odpowiedzieli negatywnie. Jedynie 16% badanych oceniło pozycje wydawnicze za dobre. Co się zatem nie podoba nauczycielom w podręcznikach?

Czy podręczniki, z których korzystają uczniowie są pomocne w zdobywaniu i utrwalaniu wiedzy?

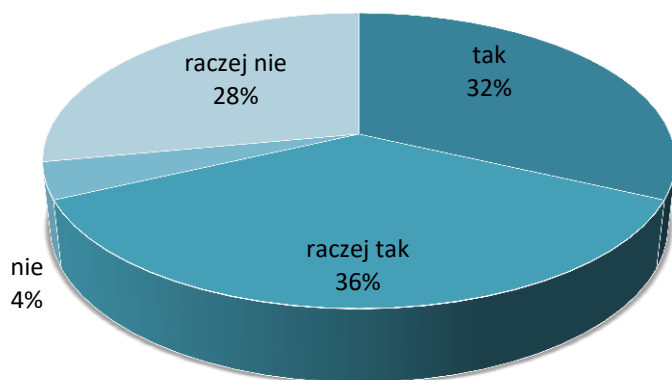

Czy podręczniki są zdaniem Państwa atrakcyjne i zachęcają dzieci do korzystania z nich?

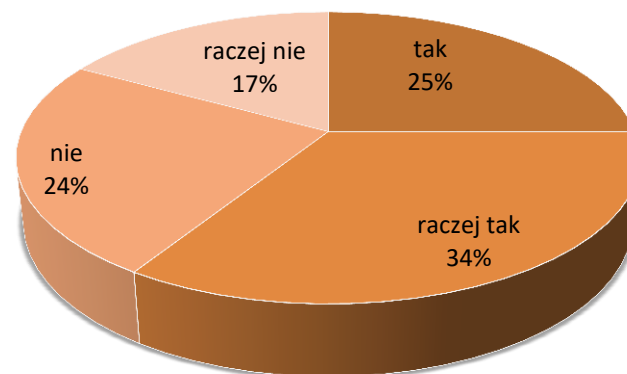
Zatem jak wynika z badań zdecydowana większość pedagogów nie jest zachwycona treścią zawartą w podręcznikach. Być może wynika to z tendencji ostatnich lat, gdzie w miejsce tekstu, którego czytania unikają uczniowie wiecznie zmagający się z brakiem czasu, o wartości i atrakcyjności podręczników decyduje szata graficzna, a nie treść. To spostrzeżenie zdają się potwierdzać częściowo opinie na ten temat rodziców oraz samych uczniów. Na zastanowienie zasługuje krytyczna opinia na temat atrakcyjności podręczników ze strony samych uczniów. Blisko 40% ankietowanych uważa, że podręczniki nie zachęcają do korzystania z nich. W zakresie realizacji podstawy programowej należy skoncentrować się zatem jeszcze na innych aspektach pracy dydaktycznych.

**Czy podręczniki są zdaniem
Państwa atrakcyjne i zachęcają
dzieci do korzystania z nich?**

RODZICE

**Czy podręczniki są twoim zdaniem
atrakcyjne i zachęcają dzieci do
korzystania z nich?**

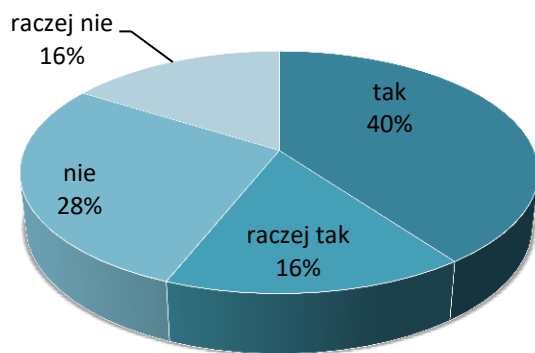

UCZNIOWIE

Czy organizowanie szkolne wyjazdy i wycieczki odpowiadają zainteresowaniom i możliwościom dziecka?

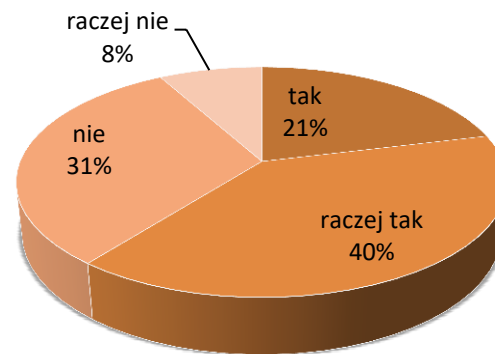
Bardzo ważnym aspektem pracy dydaktycznej są organizowane przez nauczycieli wycieczki. Dopełniają one proces dydaktyczny w placówce dając dziecku szansę obcowania z dziełami sztuki, poznania walorów turystycznych oraz budowania relacji z innymi ludźmi. Z badań wynika, że uczniowie chętnie w nich uczestniczą. Niestety wynik oscylujący blisko 50% sugeruje, iż oferta jest niewystarczająca.

Czy oferta wycieczek i wyjazdów jest, zdaniem Państwa, wystarczająca?

RODZICE

Czy oferta wycieczek i wyjazdów jest wystarczająca?

UCZNIOWIE

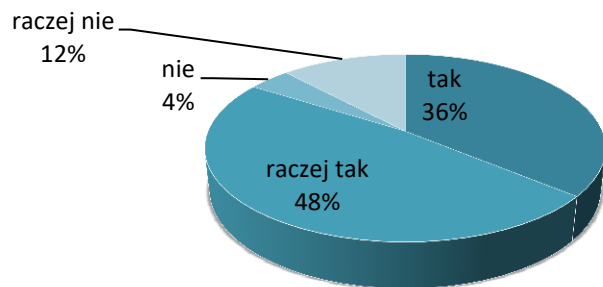
Co to jest podstawa programowa?

Niejednokrotnie prowadząc zajęcia nauczyciele spotykali się z uwagami ze strony uczniów, czy rodziców na temat ścisłego trzymania się przez placówkę podstawy programowej w procesie dydaktyczno-wychowawczym. Brakowało im tzw. „elastyczności” zmierzającej do rozwijania takich obszarów zainteresowań dzieci, których nie uwzględniono w podstawie programowej na danym etapie kształcenia. Z badań wynika, iż większość uczniów orientuje się, czym jest podstawa programowa. Może zatem realizacja nowej podstawy programowej odwołująca się do doświadczeń rodziców pamiętających jeszcze szkoły ośmioletnie przyczyni się do podniesienia kompetencji uczniów. Na pytanie: *Czy realizacja nowej podstawy programowej umożliwia Państwa dziecku odniesienie sukcesu szkolnego na miarę jego możliwości?* 64% ankietowanych wyraziło się pozytywnie, co piąty ankietowany stwierdza, że reforma programowa i jej realizacja niczego dobrego nie wniosą.

Czy szkoła wystarczająco uwzględnia potrzeby ucznia z problemami w nauce?

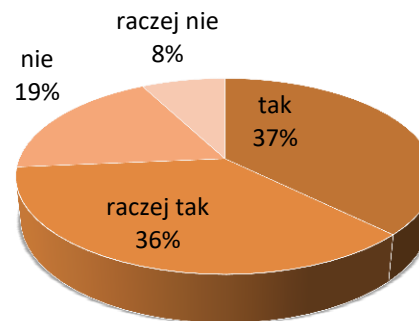
Każdy uczeń w trakcie swojej przygody ze szkołą natrafia na różnego rodzaju trudności. Zazwyczaj związane są one z faktem poznania czegoś nowego, konieczności nabycia innych niż dotychczas umiejętności. Coraz częściej niestety spotyka się dzieci z różnego rodzaju deficytami, które ograniczają, a czasami wręcz uniemożliwiają rozwijanie u dzieci kompetencji na oczekiwanym poziomie. Każda placówka oświatowa jest zobowiązana do organizacji na swoim terenie i w procesie dydaktycznym wsparcia dla takich osób. Nie inaczej jest w ZSP w Szewcach. Zdaniem zdecydowanej większości rodziców tak, nieco niżej to wsparcie ocenili sami zainteresowani, czyli uczniowie.

Czy szkoła wystarczająco uwzględnia potrzeby ucznia z problemami w nauce?

RODZICE

Czy szkoła wystarczająco uwzględnia potrzeby ucznia z problemami w nauce?

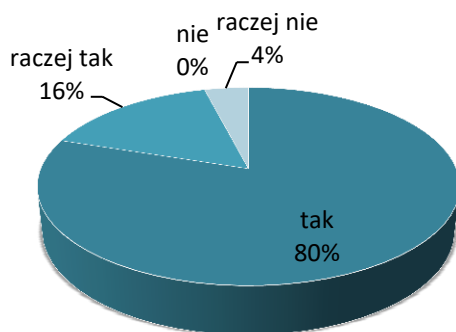

UCZNIOWIE

Co pomaga nam się uczyć

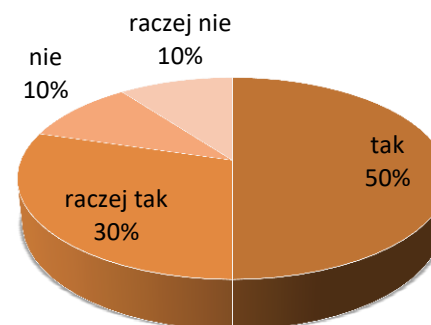
W procesie nauczania bardzo ważną rolę pełni tzw. Informacja zwrotna, czyli informowanie ucznia o jego postępach, zwłaszcza w kontekście oceniania. Uczniowie cenią sobie informację rzeczową, dzięki której wiedzą za co otrzymali określoną notę. Pozwala im to odnieść się do wysiłku jaki ponieśli i zaplanować w przyszłości działania podnoszące poziom kompetencji. Dla rodziców informacja zwrotna ma szczególne znaczenie. Informacja o bieżących postępach dzieci pozwala im właściwie reagować na sygnały płynące ze szkoły, a nie dowiadywać się o niepowodzeniach lub sukcesach przy okazji wywiadówek, czy konsultacji z nauczycielami.

**Czy Państwo zdaniem informacja
zwrotna o wynikach dziecka pomaga
mu uczyć się?**

RODZICE

**Czy Twoim zdaniem informacja
zwrotna o wynikach dziecka
pomaga mu uczyć się?**

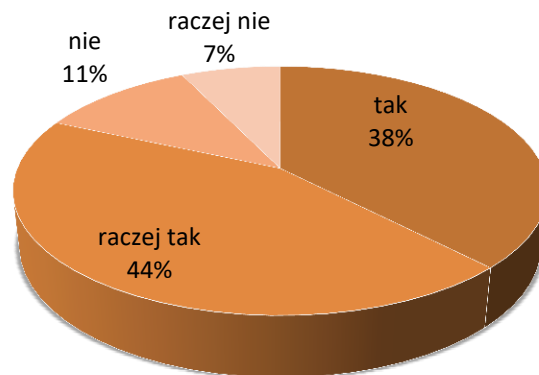

UCZNIOWIE

Przejrzystość zasad oceniania przedmiotowego

Uwzględniając wcześniejsze omawiane zagadnienia dotyczące informacji zwrotnej nie sposób nie zastanowić się nad przejrzystością zasad oceniania przedmiotowego. Jak wynika z ogólnie przyjętych zasad W każdej placówce funkcjonuje Szkolny System Oceniania. Z nim bezwzględnie zgodne muszą być zasady Przedmiotowego Systemu Oceniania. Oczywiście kontrowersje będą zawsze ze względu na specyfikę przedmiotów, które szczególny nacisk kładą na rozwój różnych obszarów kompetencji. Większość uczniów uznaje te zasady za przejrzyste.

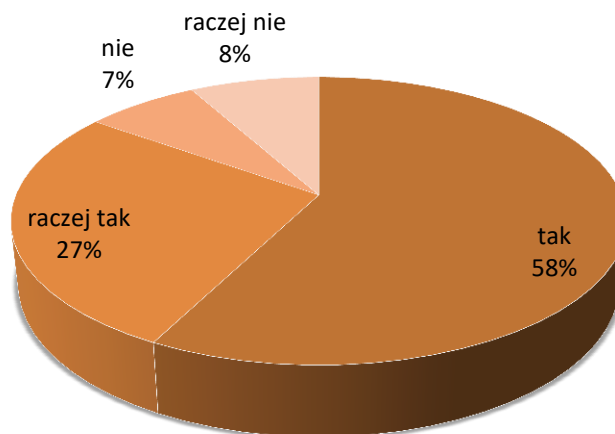
Czy twoim zdaniem zasady oceniania przedmiotowego są przejrzyste?

Korelacja międzyprzedmiotowa

Kluczowe dla realizacji podstawy programowej ma wykorzystanie wiedzy i umiejętności nabytych na innych zajęciach w szkole. Ważne jest zatem, aby w realizacji szkolnych programów nauczania uwzględnić również treści programowe innych przedmiotów. Z badań wynika, iż większość uczniów w swojej pracy sięga po wiedzę i umiejętności nabyte na innych lekcjach.

Czy wykorzystujesz w swojej pracy wiedzę i umiejętności nabyte na innych lekcjach?

Podsumowanie i wnioski

Po przeanalizowaniu różnych aspektów realizacji podstawy programowej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Szewcach możemy stwierdzić, iż poziom wiedzy ogólnej na jej temat jest bardzo wysoki. Właściwie w każdym aspekcie podstawa programowa kształcenia ogólnego jest realizowana, pomimo, iż natrafia na trudności. Szkoła, jako ośrodek naukowy powinna więcej uwagi przywiązywać do zasobów jakimi dysponuje, a nie opierać się na rozwiązaniach niedostępnych w placówce ze względów technicznych, czy finansowych. Warto zastanowić się nad organizacją zajęć dodatkowych dla uczniów. Czy należy kierować się pomysłami i poziomem kompetencji u nauczycieli, czy też wyjść naprzeciw uczniom i rodzicom proponując to co wynikałoby np. z badań oczekiwań i satysfakcji przeprowadzanych na początku każdego roku szkolnego w poszczególnych klasach. Jeżeli siłami samej szkoły nie będzie to możliwe, to może warto rozejrzeć się za wsparciem instytucji zewnętrznych, w tym komercyjnych jako partnerów szkoły.

Wnioski:

- W zakresie wyboru podręcznika dążyć do jak najlepszego poziomu merytorycznego pomocy dydaktycznej
- Przy planowaniu zajęć dodatkowych w danym roku szkolnym, w tym wspierających uczniów z deficytami uwzględnić każdorazowo poziom zainteresowania daną dziedziną u uczniów.